

OPPIMISEN EDELLYTYKSIÄ TUKEVIEN OPETUSJÄRJESTELYJEN VINKKILISTA

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt koskevat kaikkea perusopetuksen toimintaa. Ne ovat keskeinen osa koulun toimintakulttuuria, joka antaa edellytykset kaikkien oppilaiden osallisuuteen, oppimiseen ja koulunkäynnin tukeen.

Listan avulla opettajat ja rehtorit voivat yhteistyössä kehittää oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä niin, että ne tukevat oppilaita monipuolisesti. Lista sisältää tutkimusperustaisia ja/tai hyväksi todettuja pedagogisia ratkaisuja, jotka tukevat opetushenkilöstöä kouluarjessa.

Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä ryhmäkohtaisia tukimuotoja tarjotaan suunnitelmallisesti koko lukuvuoden ajan osana koulun perustoimintaa.

Oppilaalla on oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan hänen oppimistaan tai koulunkäyntiään ja hän tarvitsee säännöllisiä tukitoimia.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

	Käytössä			Kuvaus käytänteistä ja kehitysehdotukset
	Ei	Joskus	Usein	
Opetusryhmien muodostaminen				
Ryhmät muodostetaan inklusiivisin periaattein lapsen etu huomioiden.				
Opetusryhmät muodostetaan siten, että oppimisen tavoitteet voidaan saavuttaa.				
Opetusryhmän vahvuudet ja tuen tarpeet huomioidaan ryhmän muodostamisessa.				
Jakotunteja hyödynnetään ryhmän tarpeiden mukaan.				
Hyödynnetään joustavia ryhmittelyjä.				
Ryhmän kokoa pohtiessa huomioidaan oppilasryhmän heterogeenisyys ja oppilaiden mahdollisuudet saavuttaa opetuksen tavoitteet.				

	Käytössä			Kuvaus käytänteistä ja kehitysehdotukset
	Ei	Joskus	Usein	
Avustajapalveluiden hyödyntäminen				
Ryhmässä on sopivasti avustajapalvelua.				
Avustajapalvelut on suunniteltu rehtorin ja opettajien yhteistyössä.				
Avustavalla työntekijällä (koulunkäynnin-ohjaaja, ohjaaja, koulutsemppari tms.) on selkeät roolit ja tehtävät.				
Avustavilla työntekijällä on riittävästi tietoa, ohjausta ja koulutusta.				
Opettajalla ja avustavalla työntekijällä on varattu aikaa suunnitteluun ja yhteistyöhön.				

Laadukas pedagogiikka edellyttää:				
Koulupäivän rakenteen strukturointia auditiivisuus ja visuaalisuus huomioiden.				
Päiväohjelman saatavilla oloa oppilaille.				
Oppitunnin sisällön avaamista, sanoittamista ja aikatauluttamista visuaalisesti ja auditiivisesti.				
Oppitunnin tavoitteiden avaamista ja sanoittamista visuaalisesti ja auditiivisesti.				
Materiaalien saavutettavuutta.				
Konkreettisten ja toiminnallisten opetusvälineiden käyttämistä.				
Selkeitä, pilkottuja ja monikanavaisia ohjeita.				

	Käytössä			Kuvaus käytänteistä ja kehitysehdotukset
	Ei	Joskus	Usein	
Laadukas pedagogiikka edellyttää:				
Myönteistä oppimisilmapiiriä ja kannustusta.				
Oppitunnin päättämistä yhteenvetoon.				
Muutosten ennakointia.				
Yhteisesti sovittujen käyttäytymisodotusten sanoittamista ja avaamista.				
Opettajan vaihtelevan opetusmenetelmiään.				
Oppimistrategioiden opettamista.				
Monipuolista arviointia, jolla oppilas voi osoittaa oppimistaan ja osaamistaan.				

Eriyttäminen				
Opettaja mahdollistaa oppilaille eritasoisia materiaaleja.				
Opettaja valitsee oppilaille sopivat opetusmateriaalit.				
Opettaja käyttää vaihtelevia opetusmenetelmiä ja materiaaleja.				
Opettaja vaihtelee työtapoja.				
Opettaja antaa oppilaille mahdollisuuden tutustua teemaan ja opetusmateriaaleihin etukäteen.				

	Käytössä			Kuvaus käytänteistä ja kehitysehdotukset
	Ei	Joskus	Usein	
Eriyttäminen				
Opettaja mahdollistaa oppilaan omatahtisen työskentelyn.				
Opettaja mahdollistaa tarvittaessa yksilölliset koti- ja lisätehtävät.				
Opettaja varmistaa, että oppimisen tukimateriaalit ovat kaikkien saatavilla.				
Opettaja ottaa huomioon opetusryhmän tarpeet ja vahvuudet.				
Opettaja käyttää pedagogisia ratkaisuja, jotka huomioivat oppilaat, jotka opiskelevat tavoitekokonaisuuksittain.				
Opettaja huolehtii oppimisympäristön eriyttämisestä.				
Opettaja huolehtii, että lääkinnällisen kuntoutuksen myöntämät apuvälineet ovat käytössä oppimisympäristössä.				
Kielitietoisuus				
Opettaja varmistaa kielitietoisen opetuksen kaikissa oppiaineissa.				
Opettaja avaa käsitteet sanallisesti, kirjoittamalla, visuaalisesti ja linkittämällä sisältöön esimerkein.				
Opettaja tutustuttaa oppilaat erilaisiin tekstityyppeihin.				
Opettaja ohjaa oppilaita lukemaan aiheen tekstejä.				
Opettaja ohjaa ymmärtämään ja tulkitsemaan oppiaineen tekstejä.				

	Käytössä			Kuvaus käytänteistä ja kehitysehdotukset
	Ei	Joskus	Usein	
Kielitietoisuus				
Opettaja ohjaa tuottamaan tekstejä aiheesta.				
Opettaja käyttää mallitekstejä työskentelyn tukena.				
Opettaja mahdollistaa tekstien vuorovaikutteisen käsittelyn.				
Opettaja käyttää opetuksen tukena muita kieliä.				

Yhteistyö				
Kouluuyhteisössä on yhdessä suunniteltu toimivia rakenteellisia ratkaisuja.				
Yhteiseen suunnitteluun on varattu aikaa.				
Opettajat/opetushenkilöstö suunnittelevat ja ennakoivat toimintaa yhdessä.				
Opettajat toteuttavat yhteisopetusta.				
Opettajat toteuttavat samanaikaisopetusta.				
Opettajat konsultoivat ja refleктоivat keskenään.				
Opettaja tekee yhteistyötä moniammatillisten toimijoiden kanssa.				
Opettaja tekee yhteistyötä monialaisten toimijoiden kanssa.				

	Käytössä			Kuvaus käytänteistä ja kehitysehdotukset
	Ei	Joskus	Usein	
Yhteistyö				
Koulun johto tukee yhteistyötä.				
Opettaja tekee yhteistyötä huoltajien kanssa.				
Opettaja saa ohjausta ja täydennyskoulutusta.				

Oppimisympäristö				
Oppimisympäristö on turvallinen (psykkisesti, fyysisesti, sosiaalisesti ja pedagogisesti).				
Oppimisympäristön akustiikka edistää oppimista.				
Oppimisympäristö on visuaalisesti rauhallinen ja selkeä.				
Oppilaiden työskentelypaikat vaihtelevat, esimerkiksi he saavat toisinaan valita työskentelypaikan.				
Opettaja mahdollistaa oppilaille keskittymiseen ja rauhoittumiseen soveltuvat työpisteet.				
Oppimisympäristö on fyysisesti esteetön.				
Digitaaliset oppimisympäristöt ovat saavutettavia ja oppilaat saavat ohjausta niissä toimimiseen.				
Oppimisympäristössä on koulutarvikkeille pysyvät paikat.				

	Käytössä			Kuvaus käytänteistä ja kehitysehdotukset
	Ei	Joskus	Usein	
Oppimisympäristö				
Vaatteiden ja muiden tavaroiden säilytykselle on kuvin merkityt paikat.				
Opetustila on riittävän iso ryhmälle.				

Vuorovaikutus ja käyttäytymisen tuki				
Opettaja mahdollistaa sensitiiviset ja saavutettavat vuorovaikutus- ja kommunikointitavat.				
Opettaja varmistaa tunne- ja kaveritaitojen säännöllisen harjoittelun.				
Opettaja tukee myönteistä käyttäytymistä eri tavoin.				
Opettaja hyödyntää tutkittuja ja/tai hyväksi todettuja käyttäytymistä ja sosiaalisia taitoja tukevia malleja ja menetelmiä.				

Kouluun kiinnittyminen ja osallisuus				
Koulun toimintakulttuuri tukee yhteisöllisyyttä.				
Koulun toimintakulttuuri tukee osallisuutta.				
Opettajat toimivat systemaattisesti opiskelijoiden emotionaalisen kehityksen tukemiseksi.				
Opettajat työskentelevät systemaattisesti oppilaiden vuorovaikutustaitojen tukemiseksi.				
Opettajat varmistavat, että jokaisella oppilaalla on hyvä suhde vähintään yhteen turvalliseen aikuiseen.				

	Käytössä			Kuvaus käytänteistä ja kehitysehdotukset
	Ei	Joskus	Usein	
Kouluun kiinnittyminen ja osallisuus				
Kommunikointi oppilaiden kanssa on aktiivista ja oppilaita kuullaan.				
Vuoropuhelu huoltajien kanssa on aktiivista ja huoltajia kuullaan.				
Koulu on selkeästi tiedottanut huoltajille ja oppilaille koulunkäynnin vahvistamisen ja poissaolojen seurannan tärkeydestä.				
Poissaoloja seurataan suunnitelmallisesti.				

